

Datatilsynet
Postboks 458 Sentrum
0105 OSLO

Deres referanse
20/04691-1

Deres dato
16.12.2020

Vår referanse
390892_v1/AASHILD

Vår dato
02.02.2021

Saksbehandler
Åshild Helland

Direkte telefon
934 88 739

Svar på krav om redegjørelse for nettselskapers behandling av helseopplysninger

Vi viser til Datatilsynets brev av 16. desember 2020, der Lyse Elnett blir bedt om å redegjøre for vår behandling av helseopplysninger i tilknytning til avanserte måle- og styringssystemer (AMS).

Bransjen har i mange år satt personvern i høysetet. Som en følge av personvernforordningen fra EU laget bransjen – med Energi Norge i spissen – en veileder for personvern i 2017 og en norm for personvern i 2018. Disse to dokumentene smeltet sammen til en bransjestandard for personopplysningsloven i 2020.

Lovgiver har pålagt alle nettselskap å installere AMS for måling av forbruk av elektrisitet i alle målepunkter innenfor eget konsesjonsområdet, jf. avregningsforskriften § 4-1 første ledd. Forskriften unntar nettselskapene fra plikten til å installere AMS-målere i to type tilfeller, der «forbruket i målepunktet er lavt og forutsigbart», og der «installasjonen er til vesentlig og dokumenterbar ulempe for sluttbruker», jf. avregningsforskriften § 4-1 annet ledd bokstav a) og b). Det er sistnevnte unntaksalternativ som er relevant i denne sammenheng.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har i sin forvaltningspraksis lagt til grunn at en «vesentlig og dokumenterbar ulempe» skal forstås i helsemessig forstand, og krever at sluttbrukeren dokumenterer en slik ulempe ved framleggelse av en erklæring fra lege eller psykolog. Nettselskapene har ikke noe selvstendig ønske om å motta helseopplysninger, men må for å oppfylle myndighetenes dokumentasjonskrav og overholde forskriftsforpliktelsene kreve at sluttbrukere i slike tilfeller fremlegger erklæring fra lege eller psykolog. Lyse Elnett har ikke lovlig adgang til å innvilge fritak fra installasjon av AMS-måler utover de rammer forskriften og myndighetene har gitt nettselskapene.

Lyse Elnett har siden utrulling av AMS-målere startet, praktisert at det er tilstrekkelig dokumentasjon at lege/psykolog bekrefter at kunde har vært i kontakt med dem og uttrykt frykt eller ubehag forbundet med strømmåler. Info er publisert på vår nettside: <https://www.lysenett.no/AMS/>

Slik vi ser det, er det personvernforordningens artikkel 6 nr. 1 om behandling som er nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse, samt artikkel 9 nr. 2 bokstav g), som i slike tilfeller er grunnlaget for behandlingen av legeerklæringer der dette mottas. Vi er åpne for å diskutere om anmodning om fritak framover kan dokumenteres på andre måter eller om andre uavhengige aktører kan motta denne dokumentasjonen og melde resultatet til nettselskapene, eksempelvis Datatilsynet eller RME. En eventuell endring i dokumentasjonskrav for innvilgelse av fritak må

involvere RME, siden nettselskapene må overholde avregningsforskriftens krav og RMEs forvaltningspraksis.

I kapittel 2 i bransjestandarden for personopplysningsloven, under "Administrere kundeforhold", er helseopplysninger som mottas i forbindelse med eventuell anmodning om fritak fra aktive kommunikasjonsmoduler til AMS-målere, nevnt som eksempel på særlig kategori personopplysninger som kan forekomme innen bransjen. For å ivareta kundenes interesser og minimere forekomst av slike opplysninger i bransjen, er det i kapittel 6 "Oppbevaring og sletting" fastsatt at slike helseopplysninger som eventuelt mottas, ikke skal oppbevares, men slettes/makuleres umiddelbart. Erfaringsmessig har det både vært praktisert at kunder har sendt erklæringen til nettselskapet, og at kunder har framvist erklæringen til nettselskapets stedlige representant. I begge tilfeller har det i våre systemer kun blitt registrert at kunden er fritatt for aktiv kommunikasjonsmodul. Hos Lyse Elnett har det kun vært en ansatt som har behandlet søknader om fritak, og all dokumentasjon er slettet etter at fritak er gitt. Brev til kunde om fritak er lagret i vårt dokumenthåndteringssystem, men med svært begrenset innsyn i dokumentet.

Datatilsynet har stilt spørsmål ved om dagens standard nettleieavtale også omfatter kommunikasjonsmodulen i måleren. Det følger av nettleieavtalens § 5-1, «Installasjon og drift av måleutstyr», at nettselskapene «bestemmer type måleutstyr, eier måleutstyret og har ansvaret for installasjon, drift og kontroll av dette». Nettselskapene har dermed full disposisjonsrett over sitt eget måleutstyr. For å kunne oppfylle alle forskriftsfestede funksjonskrav, må en AMS-måler ha en kommunikasjonsmodul, jf. avregningsforskriften § 4-2. Kommunikasjonsmodulen er altså en nødvendig komponent i måleren, og er sammen med måleren, å anse som «måleutstyr». Ved at nettleieavtalen omfatter «måleutstyr» er AMS-målere, med eller uten kommunikasjonsmodul, omfattet av gjeldende avtalevilkår. Nettselskapene har dermed avtalerettslig hjemmel til å installere AMS-målere med eller uten kommunikasjonsmodul.

Bransjen er i ferd med å kunngjøre nye vilkår hvor dette tydeliggjøres/presiseres, men dette innebærer ingen materiell endring av vilkårene. For det tilfellet at Datatilsynet skulle mene at kommunikasjonsmodulen ikke er å kategorisere som måleutstyr, vil vi be om at dette avklares mellom Datatilsynet og RME.

Dersom Datatilsynet har spørsmål/kommentarer knyttet til bransjestandarden eller standard avtalevilkår, anbefaler vi at Datatilsynet kontakter Energi Norge for videre dialog. Energi Norge koordinerer arbeidet med bransjestandard på vegne av alle sine medlemsbedrifter. På Energi Norge sine internettsider finnes både bransjestandard for personopplysningsloven og bransjestandard for nettleie- og tilknytningsvilkår.

Vennlig hilsen
Lyse Elnett AS

Åshild Helland
Leder rammebetingelser

Kopi til:
Reguleringsmyndigheten for Energi
Energi Norge